

**ДЕРЖЛІСАГЕНТСТВО
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ
ПІДПРИЄМСТВО «ЛІСИ УКРАЇНИ»
(ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»)
ФІЛІЯ «СТОЛИЧНИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

директор Філії «Столичний лісовий офіс»

ДП «Ліси України»

Сергій ЗАЄЦЬ

«04» лютого 2025р.

**ПЛАН ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСТВА
(ПЛАН ЛІСОУПРАВЛІННЯ)**

Державне спеціалізоване господарське підприємство «Ліси України»

Філія «Столичний лісовий офіс» Звягельське надлісництво

State Specialized Forest Enterprise «Forests of Ukraine» Branch

«Stolychnyi Forest Office» Zvyahelske Forestry Management Unit

ДП «Ліси України» Філія «Столичний лісовий офіс»

Звягельське надлісництво

SFE «Forests of Ukraine» Branch «Stolychnyi Forest Office»

Zvyahelske FMU

Числовий індекс надлісництва (структурного підрозділу філії)

45530596/156.03

Київ - 2025

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Добровільні зобов'язання щодо дотримання дотримання принципів і критеріїв FSC.....	4
2. Цілі і завдання ведення лісового господарства і лісокористування.....	5
3. Характеристика лісових ресурсів.....	6
4. Система управління лісовими ресурсами.....	10
5. Обґрунтування розміру розрахункової лісосіки.....	13
6. План залучення у культурно доречний спосіб зацікавлених сторін.....	15
7. Природоохоронні заходи щодо охорони довкілля.....	20
8. План виявлення та взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин.....	22
9. Заходи із збереження або відновлення рідкісних видів та видів що перебувають під загрозою, та оселищ.....	26
10.Опис і обґрунтування відповідної заготівельної техніки та устаткування....	30
11.Опис програм моніторингу Звягельського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України».....	33

ВСТУП

В сучасних умовах ринкової конкуренції, інтенсифікації та прискорення темпів науково-технічного прогресу основне місце належить вирішенню проблем ефективності економічної системи. Ефективність, як економічна мета суспільного розвитку, — це відношення фінансових результатів, соціальних наслідків та економічних ефектів до витрат, з ними пов'язаних, що виражаються у грошовій формі.

План заходів по веденню лісового господарства або лісоуправління передбачає висвітлення довгострокових цілей ведення лісового господарства, основна із яких — підвищення ефективності виробництва, або диверсифікація, впровадження якої зумовлено такими чинниками, як труднощами становлення нових економічних відносин та недосконалістю законодавчих актів у державі, необхідністю подолання суперечностей між екологічними, економічними і соціальними цілями, необхідністю забезпечення сталого розвитку лісового господарства шляхом підвищення ефективності управління, багатоцільового використання лісових ресурсів, корисних властивостей лісу та інше.

Всі покладені функції та обов'язки, зокрема і щодо обліку і відтворення, охорони і захисту лісів, а також регулювання їх використання в цілях задоволення потреб в лісових ресурсах Звягельське надлісництво Філія «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» здійснює згідно з сучасним законодавством України, зокрема з Лісовим кодексом України та іншими нормативно-правовими актами та у відповідності до міжнародних правил та стандартів. Політика підприємства повністю спрямована на раціональне використання, збереження та відновлення лісових ресурсів з урахуванням критеріїв лісової сертифікації.

Мета: забезпечення економічно, екологічно і соціально збалансованого ведення лісового господарства шляхом виконання відповідних загальновизнаних і таких, що заслуговують на довіру, стандартів.

Екологічно збалансоване і відповідальне ведення лісового господарства забезпечує заготівлю лісоматеріалів та іншої лісової продукції при одночасному збереженні біорізноманіття та продуктивності лісів, природних екологічних процесів.

Соціально орієнтоване ведення лісового господарства сприяє зростанню добробуту місцевого населення і суспільства в цілому, а також стимулює місцеве населення зберігати лісові ресурси.

Економічно життєздатне використання лісових ресурсів означає, що лісове господарство і лісокористування організовані й управляються таким чином, щоб бути прибутковими, при цьому не за рахунок виснаження лісових ресурсів і природних екосистем.

Для досягнення поставлених цілей та мети наше підприємство вже у своїй роботі дотримується принципів лісової сертифікації FSC таких як: Принцип 1: Дотримання законодавства;

Принцип 2: Права працівників та умови працевлаштування;

Принцип 3: Права тубільних народів, такі народи відсутні в Україні;

Принцип 4: Стосунки з громадами;

Принцип 5: Вигоди від лісів;

Принцип 6: Цінності довкілля та впливи на них;

Принцип 7: Планування господарювання;

Принцип 8: Моніторинг та оцінювання;

Принцип 9: Особливі цінності для збереження;

Принцип 10. Виконання господарських заходів.

1. Добровільні зобов'язання щодо дотримання принципів і критеріїв FSC

Початком діяльності Звягельського надлісництва Філія «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» з впровадження лісової сертифікації є прийняття на себе добровільних довготермінових зобов'язань щодо дотримання принципів і критеріїв FSC, а саме:

застосовувати на практиці принципи і критерії FSC зі сталого ведення лісового господарства; FSC

- використовувати всі види лісових ресурсів на принципах сталого розвитку;
- вирішувати соціальні питання ведення лісового господарства, підтримувати соціальний і економічний розвиток місцевого населення;

- консультуватися з усіма зацікавленими сторонами з питань планування та ведення лісового господарства на принципах сталого розвитку;
- відстежувати стан довкілля і постійно вдосконалювати лісогосподарське виробництво, робити його екологічно безпечним;
- вживати профілактичних дій із пом'якшення негативних впливів лісогосподарського виробництва на навколишнє середовище;
- гарантувати, що всі лісові робітники, чия професійна діяльність суттєво впливає на навколишнє середовище, будуть відповідним чином навчені практичним діям з виконання цих зобов'язань.

2. Цілі і задачі ведення лісового господарства і лісокористування.

Основні цілі і задачі ведення лісового господарства наступні:

- використання, лісових ресурсів у відповідності до їх цільового призначення;
- використання лісових ресурсів повинно базуватись на принципах не виснажливості раціональності та безперервності і проводитись в обсягах, які не перевищують щорічного приросту деревини;
- ефективне використання лісових ресурсів на ринкових засадах;
- удосконалення економічно-фінансового стану підприємства;
- забезпечення прибутковості ведення лісового господарства;
- нарощування ресурсного і екологічного потенціалу лісу;
- розроблення системи заходів щодо розширеного відтворення лісових ресурсів з орієнтацією на багатоцільове використання лісів;
- вирішення лісівничо-екологічних проблем в зоні діяльності лісгоспу;
- оптимізація структури підприємства, збільшення лісистості території до науково обґрунтованого оптимального рівня;
- розробка та проведення комплексу заходів щодо охорони та захисту лісових ресурсів, які би унеможливили або сприяли зменшенню фактів незаконного вирубування деревини;
- розширення природно-заповідного фонду для збереження типових та унікальних природних комплексів та об'єктів рослинного і тваринного світу;

- здійснення системи заходів щодо сприяння розвитку підприємницької діяльності підприємницьких структур;
- впровадження сучасних організаційних форм господарювання, сприяння покращенню економічних показників діяльності підприємства;
- зростання зайнятості, посилення соціальної захищеності та збільшення добробуту працівників лісгоспу;
- сприяння вирішенню соціальних, екологічних і економічних проблем місцевих громад;
- забезпечення широкого висвітлення лісгосподарських заходів у засобах масової інформації, співпраця з науковими, екологічними та громадськими організаціями у формування лісової політики.

Рівень досягнення поставлених цілей і задач буде оцінюватись через кількісні результати. У даному випадку мова буде йти про очікувані економічні, соціальні та екологічні результати. Зрозуміло, що оцінка цих результатів не може претендувати на виняткову точність, але вона необхідна з погляду перспектив розвитку лісового господарства підприємства.

3. Характеристика лісових ресурсів.

Для економічного потенціалу Житомирської області ліси мають надзвичайно важливе значення. Ліси використовують як ресурсний матеріал для розвитку різних галузей економіки, створюють придатні умови для життя людини. Лісові ресурси — це і деревина, і технічна сировина, і харчові та кормові ресурси. Важливого значення набувають ліси як засіб охорони навколишнього середовища. Завдяки захисним властивостям ліси сприяють поліпшенню водного режиму територій, підвищенню врожайності сільськогосподарських культур.

У сукупності з іншими природними ресурсами лісові ресурси являють собою складову частину продуктивних сил країни безпосередньо беруть участь в економічному розвитку, у забезпеченні соціальних потреб суспільства, виступають одночасно як засіб виробництва, предмет і продукт праці.

Лісистість адміністративних районів, на території яких складає філія , становить 30,2%. Ліси на території району розташовані нерівномірно.

Ліси є національним багатством країни і за своїм призначенням та місцем розташування виконують екологічні (водоохоронні, захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі, рекреаційні), естетичні, виховні та інші функції і підлягають державній охороні. Усі ліси на території України становлять її лісовий фонд.

Загальна площа лісового фонду Звягельського надлісництва, відповідно до матеріалів безперервного лісовпорядкування станом на 01.01.2025 року, становить 118998,6248 га, в тому числі вкриті лісовою рослинністю землі – 104724,0 га (88,0%), із яких 39877,7 га (38,1%) штучно створені ліси (лісові культури).

Площа не вкритих лісовою рослинністю земель становить 9905,4 га : із них: не зімкнуті лісові культури – 3901,4 га, зруби – 2176,8 га, галявини та пустирі – 185,5 га, біогалявини – 58,6 га, лісові шляхи, просіки, протипожежні розриви, осушувальні канали – 2614,5 га та інші категорії лісових ділянок – 968,6 га.

Загальна площа лісових ділянок лісгоспу становить 114629,4 га (96,3%).

В основу організації процесу лісокористування закладений поділ лісів на категорії, в залежності від їх екологічного та народногосподарського значення, розташування та виконання ними функцій. Лісовим кодексом України визначено поділ лісів на категорії лісів.

Згідно матеріалів базового лісовпорядкування станом на 01.01.2019 року, площа лісових земельних ділянок, в межах категорій лісів розподіляються наступним чином:

Таблиця 1.

Поділ лісів на категорії

Категорії лісів	Площа за даними лісовпорядкування	
	га	%
1. Ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення		
Пам'ятки природи	57,0	0,05
Заказники	10400,5	8,7
Ліси наукового призначення, включаючи генетичні резервати	256,4	0,2
Ліси історико-культурного призначення	6,1	0,05
РАЗОМ по категорії лісу	10720,0	9,0
2. Рекреаційно-оздоровчі ліси		
Лісгосподарська частина лісів зелених зон	5974	5,0
Ліси у межах населених пунктів	157,8	0,1
Лісопаркова частина лісів зелених зон	2826,1	2,4
Рекреаційно-оздоровчі ліси поза межами зелених зон	202,5019	0,2
РАЗОМ по категорії лісу	9160,4019	7,7

3. Захисні ліси		
Ліси уздовж берегів річок, навколо озер, водойм та інші	848,1	0,7
Ліси уздовж відведення залізниць	412,3	0,4
Ліси уздовж смуг відведення автомобільних доріг	949,6	0,8
Інші захисні ліси	288,2	0,2
РАЗОМ по категорії лісу	2498,2	2,1
4. Експлуатаційні ліси		
РАЗОМ по категорії лісу	96619,9229	81,2
ВСЬОГО по лісогосподарському підприємству	118998,6248	100

Існуючий поділ лісів на категорії земель та лісів, в основному, відповідає господарському значенню, природним та економічним умовам району розташування філії і не планується до перегляду.

Виходячи з приведеного у відповідність до «Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок» (2007) поділу лісів філії на категорії, їх функціонального значення, встановленого в них режиму ведення лісового господарства і лісокористування на наступний ревізійний період, утворені такі господарські частини:

Ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення:

- ліси природоохоронного призначення з особливим режимом користування на рівнині;
- ліси природоохоронного призначення з обмеженим режимом користування на рівнині.

Рекреаційно-оздоровчі ліси:

- рекреаційно-оздоровчі ліси з особливим режимом користування на рівнині;
- рекреаційно-оздоровчі ліси з обмеженим режимом користування на рівнині.

Захисні ліси:

- захисні ліси з обмеженим режимом користування на рівнині.

Експлуатаційні ліси:

- експлуатаційні ліси на рівнині.

До лісів природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення з особливим режимом користування віднесені: пам'ятки природи, ліси, що мають наукове або історичне значення, включаючи генетичні резервати.

До лісів природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення з обмеженим режимом користування віднесені: заказники.

До рекреаційно-оздоровчих лісів з особливим режимом користування віднесені: ліси в межах міст, селищ та інших населених пунктів.

До рекреаційно-оздоровчих лісів з обмеженим режимом користування віднесені: лісгосподарська частина лісів зеленої зони.

До захисних лісів з обмеженим режимом користування віднесені: лісові ділянки (смуги лісів) уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів.

В господарських частинах лісів з обмеженим режимом користування дозволяється проведення рубок головного користування.

При організації господарств і господарських секцій лісовпорядкування виходило з породного складу насаджень, їхньої продуктивності та інших особливостей, що зумовлюють застосування різних нормативів і систем господарських заходів, а також цілей ведення лісового господарства, визначених Основними положеннями організації та розвитку лісового господарства області. Перелік утворених господарств і госпсекцій в межах госпчастин.

Кожна господарська секція орієнтована на вирощування певних корінних або цільових порід у відповідності до типів лісу на основі заходів, що забезпечують одержання до віку стиглості лісу максимального запасу деревини потрібної товарної структури, найбільш ефективного виконання захисних, оздоровчих та інших корисних функцій лісу.

Таблиця 2

Розподіл загальних запасів деревостанів за панівними породами та групами віку.

Групи порід, групи віку	Площа				Зміни	
	за станом на 01.01.2009 року		за станом на 01.01.2019 року		+ -, га	%
	га	%	га	%		
Хвойні						
Молодняки	5394,3	19,0	6324,6	24,4	930,3	17,2
Середньовікові	11273,1	39,7	7393,9	28,6	-3879,2	34,4
Пристигаючі	6763,7	23,8	7699,1	29,7	935,4	13,8
Стигли і перестійні	5000,2	17,6	4474,2	17,3	-526	10,5
Разом	28431,3	100	25891,8	100	-2539,5	8,9
Твердолистяні						
Молодняки	2700	19,4	2756,3	19,3	56,3	2,1

Середньовікові	7957,6	57,1	7969,3	55,8	11,7	0,1
Пристигаючі	1491,8	10,7	1919,6	13,4	427,8	28,7
Стигли і перестійні	1783,8	12,8	1647,4	11,5	-136,4	7,6
Разом	13933,2	100	14292,6	100	359,4	2,6
М'яколистяні						
Молодняки	3422,6	20,9	5291,5	29,0	1868,9	54,6
Середньовікові	5428,3	33,1	5826,9	31,9	398,6	7,3
Пристигаючі	2727,4	16,6	2180,8	11,9	-546,6	20,0
Стигли і перестійні	4808,1	29,3	4964,6	27,2	156,5	3,2
Разом	16386,4	100	18263,8	100	1877,4	11,4
Усього						
Молодняки	11516,9	19,6	14372,4	24,6	2855,5	24,8
Середньовікові	24659	42,0	21190,1	36,3	-3468,9	14,1
Пристигаючі	10982,9	18,7	11799,5	20,2	816,6	7,4
Стигли і перестійні	11592,1	19,7	11086,2	19,0	-505,9	4,4
Разом	58750,9	100	58448,2	100	-302,7	0,5

Площа основних груп порід вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок за групами віку за міжревізійний період наблизилась до оптимального розподілу: молодняки – 24,6%, середньовікові -36,3%, пристигаючі – 20,2%, стиглі і перестійні – 19,0%.

4. Система управління лісовими ресурсами.

Господарська діяльність лісгоспу спрямована на дотримання принципів безперервного, невиснажливого і раціонального використання лісових ресурсів, збереження умов відтворення високопродуктивних стійких насаджень, їх екологічних та інших корисних властивостей.

Базовим законом України про ліси і систему управління в них є Лісовий кодекс України. Правові аспекти лісгосподарського виробництва та використання і відтворення лісових ресурсів визначено Земельним кодексом України і регулюються Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища».

Звягельське надлісництво розташоване в західній частині Житомирської області на території двох адміністративних районах: Звягельський та Коростеньський.

Організаційна структура лісгоспу складається з 19 лісництв (Броницьке, Городницьке, Надслучанське, Кленівське, Липинське, Червоновольське, Курчицьке, Малоцвілянське, Звягельське, Пищівське (Пилиповецьке), Пищівське,

Ярунське), Барашівське, Гартівське, Глумчанське, Ємільчинське, Жужельське, Королівське, Кочичинське.

Таблиця 3.

Адміністративно-організаційна структура та загальна площа

Найменування лісництв	Адміністративні райони	Площа, га
Броницьке	Звягельський	7146,0
	Коростеньський	4,0
Разом		7150,0
Городницьке	Звягельський	6430,0
Разом		6430,0
Надслучанське	Звягельський	6094,3
Разом		6094,3
Кленівське	Звягельський	5324,0
Разом		5324,0
Липинське	Звягельський	6526,0
Разом		6526,0
Червоновольське	Звягельський	6038,0
Разом		6038,0
Курчицьке	Звягельський	6364,0
Разом		6364,0
Малоцвілянське	Звягельський	4911,7
Разом		4911,7
Звягельське	Звягельський	5346,6

Разом		5346,6
Пищівське(Пилиповецьке)	Звягельський	3676,6
Разом		3676,6
Пищівське	Звягельський	5900,0
Разом		5900,0
Ярунське	Звягельський	3975,6
Разом		3975,6
Барашівське	Звягельський	4280,1
Разом		4280,1
Гартівське	Звягельський	8050,0
Разом		8050,0
Глумчанське	Звягельський	7332,2
Разом		7332,0
Ємільчинське	Звягельський	7763,0369
Разом		7763,0369
Жужельське	Звягельський	8378,2
Разом		8378,2
Королівське	Звягельський	7961,8
Разом		7961,8
Кочичинське	Звягельський	7368,0
Разом		7368,0

Всього по надлісництву		118998,6248
в т. ч. по адмінрайонах	Звягельський	118994,6248
	Коростеньський	4,0

Кожне лісництво в свою чергу поділяється на майстерські ділянки, загальна кількість яких в лісгоспі 3. Майстерські ділянки діляться на квартали, котрих в лісгоспі 1456. Кожне лісництво очолює лісничий та помічник лісничого. Майстри лісу є матеріально відповідальними особами. Всього лісової охорони в філії згідно штатного розпису 195 чоловік, їх розподіл наведено в таблиці нижче.

Склад лісової охорони по Звягельському надлісництві ДП «Ліси України» (Філія «Столичний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»)

Таблиця 5

Займана посада	Кількість, чол.
Начальник надлісництва	1
Помічник начальника надлісництва	1
Єгер	8
Лісничий	18
Помічник лісничого	18
Майстер на лісозаготівельних робіт	22
Майстер лісу	127
ВСЬОГО ЛІСОВОЇ ОХОРОНИ	195

Загальна чисельність працівників в надлісництві становить 282 працівника з них чоловіків 269, жінок 13

Надлісництво володіє необхідною матеріально-технічною та технологічною базою і достатнім кадровим потенціалом; має сучасне комп'ютерне забезпечення, тобто все необхідне для ведення лісового господарства.

Бюджетного фінансування Звягельське надлісництво не отримує. Витрати лісгосподарської діяльності фінансуються за рахунок власних коштів, а саме, за кошти отримані від реалізації лісової продукції. Заплановані обсяги робіт і витрати на їх проведення по видах робіт відображені у виробничо – фінансовому плані на

2025 рік, який зберігається у плановому відділі Філії «Столичний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «ЛІСИ УКРАЇНИ»

5. Обґрунтування розміру розрахункової лісосіки.

Розрахункова лісосіка – щорічна, науково обґрунтована норма заготівлі деревини в порядку рубок головного користування, яка обраховується та затверджується для кожного власника, постійного користувача лісами по категоріях лісів в розрізі порід, виходячи з принципів безперервності використання лісових ресурсів.

Надлісництво має затверджену розрахункову лісосіку рубок головного користування на 2019-2028 роки, Наказу Міністерства енергетики та захисту довкілля України від 28.04.2020р.№279, Наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 13.10.2020р.№200, Наказу Міністерства енергетики та захисту довкілля України № 357 від 29.05.2020, яку запроектовано лісовпорядкуванням в обсязі 227,53 тис.м³ ліквідної деревини, з них: хвойних – 115,03 тис.м³, твердолистяних – 23,18 тис.м³, м'яколистяних – 89,32 тис.м³.

Таблиця 4

Порівняльна характеристика обсягів головного користування (запас – тис.м³ у ліквіді)

Показники	Усього	В т.ч. по господарствах		
		хвойне	тврдо- листяне	м'яко- листяне
1. Щорічна розрахункова лісосіка:				
1.1.Рекомендована лісовпорядкуванням на новий ревізійний період	227,53	115,03	23,18	89,32
1.2.Встановлена при попередньому лісовпорядкуванні	145,72	76,76	15,37	53,59
1.3.Діюча на рік лісовпорядкування	227,53	115,03	23,18	89,32
2. Фактичний відпуск деревини				
2024 рік	218,04	114,80	23,13	80,11
3. План відпуску деревини на 2025рік	227,53	115,03	23,18	89,32

Розміщення рубок головного користування проведено з урахуванням наявного експлуатаційного фонду по лісництвах, стану насаджень.

При територіальному розміщенні лісосік дотримано встановлені Правилами рубок ширина, довжина, площа, спосіб і термін примикання лісосік, напрямок рубки і кількість зарубів у кварталі.

На 2019-2020 роки ревізійного періоду лісосіки розміщені в місцях і обсягах фактичного відведення, виконаного лісництвами, а на наступні роки – в обсязі розрахункової лісосіки, прийнятої на ревізійний період з відхиленнями, що допускаються лісовпорядною інструкцією (до $\pm 5\%$ від розрахункової лісосіки по запасу).

По кожному лісництву, в якому є експлуатаційний фонд, на ревізійний період складені відомості рубок головного користування в які внесені з групуванням за п'ятиріччями виділи (частина виділів) стиглих і перестійних деревостанів, можливих для експлуатації.

Протягом ревізійного періоду крім зазначених у відомості лісових ділянок в рубку, можуть надходити і інші можливі для експлуатації ділянки лісу, які на рік рубки досягли віку стиглості. Відведення таких насаджень в рубку можливе в разі, якщо вони вимагають проведення термінової рубки в зв'язку з їх пошкодженням, усиханням, з втратою захисних функцій, в розладнаних насадженнях, в насадженнях, які в установленому порядку підлягають розчищенню в зв'язку будівництвом; у випадку коли неможливо розмістити по певних господарських секціях наявний лісосічний фонд згідно встановленій розрахунковій лісосіці через необхідність дотримання встановлених термінів примикання лісосік; в зв'язку з будівництвом лісових доріг (їхньою відсутністю), а також в інших випадках, що не входять в протиріччя з положеннями чинних нормативних документів, які регламентують проведення рубок головного користування.

6. План залучення у культурно доречний спосіб зацікавлених сторін:

визначення переліку зацікавлених сторін наявних в межах одиниці господарювання;

інформування зацікавлених сторін коли, де і як вони можуть висловлювати свою думку;

інформування зацікавлених сторін про поточну та заплановану лісгосподарську діяльність;

залучення зацікавлених сторін у процес із відведення лісових ділянок для заготівлі деревини;

залучення зацікавлених сторін до лісовідновлення.

залучення науковців, та зацікавлених сторін для виявлення видів Червоної книги України;

визначення випадків, що потребують залучення зацікавлених осіб;

визначення каналів комунікації для двостороннього обміну інформацією;

Завдання Звягельське надлісництво філії « Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» у процесі залучення зацікавлених осіб:

забезпечення рівного представництва та залучення всіх задіяних сторін;

забезпечення документування всіх зустрічей, обговорюваних питань та досягнутих угод;

забезпечення розповсюдження результатів усіх культурно доречних заходів.

зацікавленим сторонам, за запитом, надання можливості бути у культурно доречний спосіб залученими до процесів моніторингу та планування господарської діяльності, яка зачіпає їхні інтереси.

Зацікавленими сторонами або групами зацікавлених сторін вважаються будь-які фізичні особи, групи осіб чи організації та установи, які або проявляють активний інтерес до лісового господарства, або чий інтерес зачіпає лісогосподарська діяльність, або вони залучені в систему відносин, пов'язаних з лісовим сектором економіки.

Зацікавлені сторони на одиниці господарювання Звягельського надлісництва філії « Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» представлені: органами державної влади, органами місцевого самоврядування, мисливськими господарствами, лісовпорядкувальною організацією, науковими, екологічними та природоохоронними організаціями, громадськими організаціями, місцевим населенням, тощо.

Зацікавлені сторони які можуть безпосередньо або опосередковано зазнавати позитивного або негативного впливу мають право надавати пропозиції, коментарі, скарги з приводу проведення заходів.

Пропозиції можуть подавати:

а) повнолітні дієздатні фізичні особи, які проживають на території діяльності Звягельського надлісництва філії « Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси

України»;

б) юридичні особи, які проводять свою господарську діяльність де плануються заходи;

в) власники, орендарі та користувачі земельних ділянок, розташованих в зоні діяльності лісгоспу;

г) представники осередків самоорганізації населення, діяльність яких поширюється на відповідну територію;

д) народні депутати України, депутати відповідних місцевих рад.

Зацікавлені сторони мають право подавати свої пропозиції наступними способами:

засобами поштового зв'язку с. Майстрів вул. Шепетівська Звягельський р-н Житомирська обл., lisgor@ukr.net та Філія «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» вул. Святошинська, 30, м. Київ, 03115, www.e-forest.gov.ua,
e-mail: stolychnyi.lo@e-forest.gov.ua

Заплановані види господарської діяльності та термін їх виконання

Базова інформація про приріст і таксаційні показники збирається в процесі проведення лісовпорядкування, при якому проводиться суцільна інвентаризація всіх лісових ділянок.

Поточна інформація визначається по матеріалах безперервного лісовпорядкування, при якому враховуються всі зміни в лісовому фонді підприємства, які відбулися за поточний рік.

При складанні плану господарської діяльності підприємства, проводиться аналіз таксаційних показників, на які мають вплив, обсяги запроектованих і проведених заходів.

Базова інформація про приріст і таксаційні показники збирається в процесі проведення лісовпорядкування, при якому проводиться суцільна інвентаризація всіх лісових ділянок.

Поточна інформація визначається по матеріалах безперервного лісовпорядкування, при якому враховуються всі зміни в лісовому фонді підприємства, які відбулися за поточний рік.

При складанні плану господарської діяльності філії, проводиться аналіз таксаційних показників, на які мають вплив обсяги запроектованих і проведених заходів.

- Створення лісових культур – 571,3 га.
- Залишення ділянок під природне поновлення – 350,5 га.
- Переведення в вкриті лісом площу – 790,0 га.

Загальний запас деревини, який планується зрубати в 2025 році при проведенні рубок головного користування, рубок формування і оздоровлення лісів:

- Головне користування – 921,8 га, або 254,88 тис. м³.
- Санітарне рубання вибіркове – 1992 га, або 54,75 тис. м³.

Обсяг запроектованої до заготівлі деревини становить 227,01 тис. м³ ліквідної деревини, із якої 43% — рубки формування і оздоровлення лісів та інші рубки пов'язані та не пов'язані з веденням лісового господарства.

Виконання запроектованих лісовпорядкуванням заходів в значній мірі буде сприяти підвищенню продуктивності лісів, покращенню санітарного стану деревостанів, посиленню захисних кліматорегулюючих функцій лісу, задоволення місцевих потреб в лісових матеріалах і паливі.

В цілому на кінець нинішнього ревізійного періоду (до початку наступного ревізійного періоду) не відбудуться значні зміни в загальній структурі лісового фонду. Одночасно стануться позитивні зміни в породному складі лісового фонду у частці насаджень штучного походження.

Внаслідок інтенсивного всихання сосни звичайної відбудеться зменшення середнього запасу вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок на 1 га. Поступово буде зменшуватись середня зміна запасу на 1 га лісових ділянок.

В результаті виконання запроектованих заходів, за рахунок зменшення площ суцільних зрубів, передбачається незначна зміна динаміки земель лісового фонду та таксаційних показників, тобто зміни відбудуться в сталих межах.

За 12 місяців 2024 року проведено рубок формування та оздоровлення лісів та інших заходів, які пов'язані з веденням лісового господарства на площі 2267 га та було заготовлено 52,175 тис.м³ деревини, в тому числі ліквідної – 37,977 тис.м³.

Так рубки догляду проведені на площі 920 га(при плановому показнику 757 га або 121,5%) на яких було заготовлено 18,316 тис. м3 деревини, в тому числі ліквідної – 8,539 тис. м3; рубки оздоровлення лісів (санітарні вибіркові рубки) проведені на площі 1347 га, де було заготовлено 33,859 тис.м3деревини, в тому числі ліквідної – 29,438 тис.м3.

Таблиця 5

Системи та види рубок і заходів	Код рядка	План, га	Площа рубок, га	План куб.м	Обсяг заготовленої деревини, куб.м	у тому числі	
						ліквідної	з неї ділової
Б	А	1	2	3	4	5	6
Усього (сума рядків 1200,1300)	1000	2481	2267	54780	52175	37977	16142
рубки формування і оздоровлення лісів та інші всього (сума рядків 1210,1220)	1200	2481	2267	54780	52175	37977	16142
рубки догляду (сума рядків 1211,1212,1213,1214)	1210	757	920	12365	1836	8539	3296
з них :	1211	255	255	3142	3154		
освітлення							
прочищення	1212	288	288	4838	4834	108	2
прорідження	1213	165	166	2879	2889	1849	76
прохідні	1214	49	211	15066	7439	6582	3218
інші види рубок формування і оздоровлення лісів(сума рядків 1221,1222,1223,1224,1225,1226,1227)	1220	1724	1347	42415	33859	29438	12846
вибіркові санітарні	1221	1712	1347	40750	33859	29438	12846
суцільні санітарні	1222	12		1665			
лісовідновні	1223						
переформування	1224						
реконструктивні	1225						
ландшафтні	1226						
інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства	1227	329	403	2377	6530	3142	1011
інші заходи, не пов'язані з веденням лісового господарства	1300		9		429	337	36

Практика та умови працевлаштування працівників відповідають усім принципам та правам на працю або їх дотримання, що охоплені вісьмома Конвенціями МОП про працю як визначено в Декларації МОП про основні принципи і права на працю.

Розроблено та доведено до працівників і виконуються правила гігієни та безпеки праці на лісгосподарських роботах.

Звягельське надлісництво Філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» укладено «Колективний договір» між **Роботодавцем** в особі директора філії «

Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», з однієї сторони, і Профспілковим комітетом, що представляє інтереси трудового колективу підприємства, з другої сторони (далі - **профспілкова сторона**).

Колективний договір — угода, яка укладається між власником або уповноваженим органом (особою) і одним або кількома профспілковими чи іншими уповноваженими на представництво трудовим колективом, органами, а у разі відсутності таких органів — представниками трудящих, обраними та уповноваженими трудовим колективом. Колективний договір є результатом соціального партнерства та діалогу на локальному рівні.

Колективний договір укладається відповідно до чинного законодавства (ст. 10—20 Гл. 2 КЗпП України, ЗУ "Про колективні договори і угоди" та ін.) та узятих сторонами зобов'язань і має на меті регулювання виробничих, трудових і соціально-економічних відносин, а також узгодження інтересів трудящих, власників та уповноважених ними органів.

Гендерна дискримінація у працевлаштуванні, можливостях навчання, укладанні угод, в процесах залучення та господарської діяльності на підприємстві відсутня.

Здійснення лісогосподарської діяльності в умовах радіоактивного забруднення регламентується чинним законодавством України, нормативними актами, а також рядом методичних рекомендацій.

7. Природоохоронні заходи щодо охорони довкілля.

План природоохоронних заходів у філії складено у відповідності з Основними напрямками державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки, затвердженими Постановою Кабінету Міністрів України від 05.03.1998 року № 188/98-ВР та іншими діючими нормативно-правовими актами України щодо природоохоронної діяльності.

Таблиця 6.

Комплекс природоохоронних заходів запланованих на 2025 рік.

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Місце розташування, обсяги, тощо.
1	2	3
1. У сфері поводження з відходами		
1.1	Поновити договори із спеціалізованими організаціями на вивезення і передачу відходів для подальшої утилізації	Лісництва
1.2	Адміністративні перевірки підрозділів підприємства та підрядників щодо дотримання ними санітарних умов в лісах та на виробничих територіях	Всі підрозділи, при проведенні комплексних ревізій і цільових перевірок, під час контролю інших заходів та об'єктів.
2. Охорона водних ресурсів		
2.1	Забезпечити наявність достатньої кількості абсорбентів для видалення проливів нафтопродуктів в разі їх утворення.	Лісництва. Постійно.
3. Охорона атмосферного повітря.		
3.1	Здійснювати контроль токсичності відпрацьованих газів всього наявного транспорту	Лісництва. Один раз в рік.
4. У сфері ведення лісового господарства і використання лісових ресурсів.		
4.1	Дотримання Проекту організації і розвитку лісового господарства, як системи заходів, спрямованих на забезпечення ефективної охорони і захисту, раціональне використання, підвищення продуктивності лісів і їх відтворення, оцінку лісових ресурсів та моніторингу.	Лісовий фонд « філії », площею 118998,6248 га, всі виробничі та адміністративні підрозділи.
4.1.1	Проведення аудиту лісової сертифікації, як добровільної ініціативи, спрямованої на забезпечення підтвердження відповідності ведення лісового господарства на підприємстві, вимогам відповідних міжнародних стандартів (Принципам і Критеріям FSC)	
4.2	Раціональне використання лісових ресурсів за рахунок їх комплексного використання (створення та формування змішаних за складом високопродуктивних, корінних деревостанів тощо)	
4.	Проведення рубок формування та	3320 га

3.	оздоровлення лісів, направлених на поліпшення породного складу і якості лісів та підвищення їх продуктивності.	
4. 4.	Відновлення лісів.	380,0 га
4. 5.	Охорона лісів від пожеж, шкідників та хвороб	на всій площі філії
4. 6.	Ремонт і утримання доріг лісогосподарського призначення та інші допоміжні лісогосподарські роботи	
4. 7.	Перед проведенням лісогосподарських і лісозаготівельних робіт проводити оцінку потенціального впливу на навколишнє природне середовище (ОВНС)	Всі підрозділи
4. 8	При проведенні лісогосподарських і лісозаготівельних робіт дотримуватись заходів щодо запобігання або зменшення негативного впливу на навколишнє середовище, відображених в Акті ОВНС та інших нормативних документах.	Всі підрозділи
4. 9	З метою збереження біорізноманіття, продовжувати виявляти особливі цінності для збереження та лишати ключові біотопи і об'єкти при проведенні лісосічних робіт.	Всі підрозділи

8. План виявлення і взяття під охорону рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин.

Охорона біотичного різноманіття включає систему правових, організаційних, економічних, матеріально-технічних, освітніх та інших заходів, спрямованих на збереження, відтворення і використання рослинного та тваринного світу.

Основні вимоги законодавства щодо забезпечення охорони рослинного світу визначені ст.ст. 25, 26 Закону України «Про рослинний світ», тваринного світу – розділом IV Закону України «Про тваринний світ», рідкісних та зникаючих видів флори і фауни – ст. 11 Закону України «Про Червону книгу України».

Охоронні пріоритети задекларовані в основному національному документі, Червоній книзі України (ЧКУ).

Таблиця 7

План виявлення і взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин.

№ з/п	Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів	Заходи щодо охорони рідкісних і зникаючих видів	Хто проводить
1	Створення об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ) в місцях зростання або мешкання рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин, значимих на регіональному рівні.	Рубки, не проводяться.	Спеціалісти філії, зацікавлені сторони
2	Проведення науковцями УКРНДІЛГА польових робіт із вивчення фауни рідкісних і зникаючих видів та планування заходів щодо їх збереження та покращення умов існування.	Створення охоронних зон.	Науковці заповідника
3	Проведення обстеження земельних лісових ділянок при відводах і таксації лісосік рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів – на 2024 рік. При виявленні, виділяються ключові біотопи і об'єкти біорізноманіття, згідно переліку ключових біотопів та об'єктів біорізноманіття та їх опису.	Збереження ключових біотопів і об'єктів біорізноманіття.	Спеціалісти філії, лісничі, зацікавлені сторони
4	Проведення картування місць зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності.	На картах-схемах по лісництвах наносяться рідкісні та зникаючі видів і біотопи	Спеціалісти філії.
5	Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин		Адміністрація філії

Таблиця 8

Перелік Червонокнижних в межах Звягельського надлісництва

№	Назва виду Українською мовою	Назва виду Латинською мовою
1	Сон розкритий	<i>Pulsatilla patens</i>
2	Баранець звичайний	<i>Hyperzia selago</i>
3	Гніздівка звичайна	<i>Neottianidus-avis</i>
4	Билинець довгорогий	<i>Gymnadenia conopsea</i>
5	Зозулині черевички справжні	<i>Cypripedium calceolus</i>
6	Любка дволиста	<i>Platanthera bifolia</i> Rich

7	Пальчатокорінник травневий	<i>Dactylorhiza majalis</i>
8	Шейхцерія болотна	<i>Scheuchzeria palustris</i>
9	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>
10	Видра річкова	<i>Lutra lutra</i>
11	Глушець	<i>Tetrao urogallus</i>
12	Журавель сірий	<i>Grus grus</i>
13	Зміїд	<i>Circaetus gallicus</i>
14	Підорлик малий	<i>Aquilapomarina</i>
15	Сичик горобець	<i>Glaucidium passerinum</i>
16	Рись	<i>Lynx lynx</i>
17	Коручка чемерникоподібна	<i>Epipactis helleborine</i>
18	Лілія лісова	<i>Lilium martagon</i> L.
19	Підсніжник білосніжний	<i>Galanthus nivalis</i>
20	Дозорець-імператор	<i>Anax imperator</i>
21	Нетопир Натузіуса	<i>Pipistrellus nathusii</i>
22	Плун річний	<i>Lycopodium annotinum</i>
23	Лось європейський	<i>Alces alces</i>
24	Вечирниця руда	<i>Nyctalus noctula</i>
25	Шуліка чорний	<i>Milvus migrans</i>
26	Підорлик малий	<i>Aquilapo marina</i>
27	Жовна зелена	<i>Picus viridis</i>
28	Голуб синяк	<i>Columba oenas</i>
29	Пугач	<i>Bubo budo</i>
30	Лелека чорний	<i>Ciconia nigra</i>
31	Мідянка звичайна	<i>Coronella austriaca</i>
32	Тхір лісовий	<i>Mustela putorius innaeus</i> ,
33	Орябок	<i>Tetrastes bonasia innaeus</i>
34	Красуня діва	<i>Calopteryx virgo</i>
35	Стрічкарка блакитна	<i>Catocala fraxini</i>
36	Пухирник середній	<i>Utricularia intermedia</i>
37	Косарик черепитчасті	<i>Gladiolus imbricatus</i>
38	Смілька литовська	<i>Silene lithuanica</i>
39	<i>Рододендрон жовтий</i>	<i>Rhododendron luteum</i>
40	Булатка довголиста	<i>Cephalanthera longifolia</i>
41	Півники сибірські	<i>Iris sibirica</i> L.
42	Хвощ зимуючий	<i>Equisetum hyemale</i>
43	Росинка проміжна	<i>Drosera intermedia</i>
44	Кадило сарматське	<i>Melittis sarmatica</i>
45	Горностай	<i>Mustela erminea</i>
46	Ласка	<i>Mustela nivalis</i>
47	Орлан білий	<i>Haliaeetus albicilla</i>
48	Мишівка лісова	<i>Sicista betulina</i>
49	Підсоколик малий	<i>Falco columbarius</i>
50	Лунь польовий	<i>Circus cyaneus</i>

51	Сова бородата	<i>Asio nebulosa</i>
52	Сова болотяна	<i>Asio flammeus</i>
53	Рибалочка голубий	<i>Alcedo atthis</i>
54	Карась золотий	<i>Carassius carassius</i>
55	Ялець звичайний	<i>Leuciscus Leuciscus</i>
56	Жук-олень	<i>Lucanus cervus</i>
57	Вусач великий дубовий	<i>Cerambyx cerdo</i>
58	Жук-носоріг європейський	<i>Oryctes nasicornis</i>
59	Левкоринія білолоба	<i>Leucorrhinia albifrons</i>

Інформація надається задля запобігання збору, полювання та відлову рідкісних та тих, що перебувають під загрозою видів на території лісового фонду філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Звягельське надлісництво.

Охорона видів рослин і грибів занесених до списку на державному рівні забезпечується шляхом заходів:

- установка особливого правового статусу, заборона або обмеження їх використання,
- врахування вимог щодо їх охорони під час розробки нормативних актів місцевого рівня,
- системна робота щодо виявлення місць їх зростання, проведення постійного спостереження за станом популяцій, пріоритетного створення на територіях, де вони зростають системи заповідних та інших об'єктів, що особливо охороняються,
- урахування спеціальних вимог щодо охорони під час розміщення продуктивних сил, ведення господарської діяльності, вирішенні питань відведення земельних ділянок, розробки проектної та проективно-планувальної документації, екологічної експертизи.

План виявлення та управління ОЦЗ по Звягельському надлісництву ДП «Ліси України» (Філія «Столичний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»)

Таблиця 9

№ п/п	Зміст роботи	Виконавці	Заходи щодо охорони ОЦЗ
1	Обстеження лісових масивів на предмет виявлення ОЦЗ	Спеціалісти надлісництва, лісничі, зацікавлені сторони	В разі виявлення нанести на карту та включення в існуючий перелік ділянок ОЦЗ
2	Проводити обстеження природо-заповідного фонду, постійних лісонасіневих ділянок	Спеціалісти надлісництва, лісничі, зацікавлені сторони	В разі виявлення нанести на карту та включення в існуючий перелік ділянок ОЦЗ
3	Проводити консультації з мисливськими господарствами по виявленню територій які є ключовими місцями	Лісничі, зацікавлені сторони	На виявлених територіях не проводити лісогосподарські заходи в «період тиші»
4	Проведення обстеження земельних лісових ділянок при відводах і таксації лісосік рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів - на 2023 рік. При виявленні, виділяються ключові біотоми і об'єкти, згідно переліку ключових	Збереження ключових біотопів і об'єктів. При виявленні гнізда (діаметром 0,4м і більше), яке заселене по визначенню спеціаліста, навколо гнізда виділяється охоронна зона	Спеціалісти надлісництва, лісничі, зацікавлені сторони
5	Проведення картування місць зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності	На картах-схемах по лісництвах наносяться рідкісні та зникаючі види і біотоми	Спеціалісти надлісництва.
6	Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення рідкісних та зникаючих видів рослин і	Проведення консультацій, спільні обстеження лісових масивів	Адміністрація надлісництва
7	Публікація матеріалів в ЗМІ та на сайті підприємства	Колективне обговорення матеріалів для публікацій	Спеціалісти надлісництва

9. Заходи із збереження або відновлення рідкісних видів та видів що перебувають під загрозою, та оселищ;

Охорона видів рослин та тварин занесених до списку рідкісних і зникаючих, на державному рівні забезпечується шляхом заходів:

установка особливого правового статусу, заборона або обмеження їх використання;

- врахування вимог щодо їх охорони під час розробки нормативних актів місцевого рівня;
- системна робота щодо виявлення місць їх зростання, проведення постійного спостереження за станом популяцій;
- пріоритетного створення на територіях, де вони зростають системи заповідних та інших об'єктів, що особливо охороняються.

Наявність на території підприємства рідкісних і зникаючих видів флори і фауни, враховувати при плануванні і виконанні будь яких лісогосподарських і природоохоронних заходів. Загалом для лісових насаджень, де виявлено рідкісні та зникаючі види флори та фауни, встановлюється режим обмеженого лісокористування.

До визначених заходів спрямованих на збереження рідкісних і зникаючих видів флори і фауни, а також рослинних угруповань, щоб при проведенні заходу не порушити природний режим їх існування. В розділі технологічної карти, де описується природоохоронні аспекти проведення заходу, роблять відповідний запис про заходи, які слід вжити для охорони таких видів і угруповань.

На території де виявлені характерні житла рідкісних і зникаючих видів забороняється:

- пошкодження рослинного або ґрунтового покриву;
- меліоративні роботи;
- засмічення та забруднення території;
- прохідні рубки та суцільні рубання;
- здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів навколо місць гніздування хижих птахів занесених до Червоної книги України.

Негативний вплив лісозаготівельних та лісовідновлювальних робіт зведено до мінімуму внаслідок заборони законодавством України проведення рубок головного користування поблизу водних об'єктів з метою не допущення забруднення, замулення и виснаження водних об'єктів, а також збереження ареалів рослинного і

тваринного світу, на територіях, прилеглих до цих водних об'єктів, установлені водоохоронні зони і прибережні особливо захисні ділянки.

У ландшафтному відношенні загальна територія лісгоспу являє собою рівнину на якій ростуть ліси та розташовані землі, які використовуються під вирощування сільськогосподарських культур. На території фрагментально розміщені населені пункти, ділянки дачної забудови, річки. Типовий Поліський пейзаж. Запроектовані лісгосподарські заходи не змінять ландшафт тому, що існуючий також має різновікові ліси, не зімкнуті лісові культури, зруби тощо.

Репрезентативні ділянки із поєднанням інших компонентів

В зв'язку набуття чинності FSC® національного стандарту системи ведення лісового господарства для України та дотримання Принципу 6: «Цінності довкілля», зокрема критерію 6.5 щодо визначення та охорони репрезентативних ділянок аборигенних екосистем де вони у поєднанні із іншими компонентами мережі для збереження охоплюють як мінімум 10% від площі одиниці господарювання з пропорційним представленням основних типів аборигенних екосистем Звягельське надлісництво Філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» виділяє та бере під охорону репрезентативні ділянки аборигенних екосистем.

На репрезентативних ділянках лісових екосистем забороняється:

1. забороняється будь-яка діяльність, яка може змінити:
 - природній стан ділянки і порушити природні процеси, які в них відбуваються;
 - пошкодження рослинного або ґрунтового покриву;
 - самовільна рубка дерев та чагарників;
 - меліоративні роботи.
2. Не допускати будь-яке засмічення та забруднення даних ділянок.
3. Збір рідкісних та занесених до Червоної книги України видів рослин.
4. Інші види робіт, що можуть призвести до порушення природних зав'язків, втрати естетичної цінності ділянок.
5. Надання ділянок під будівництво, в оренду.
6. Розорювання земель.
7. Проїзд всіх видів транспорту поза дорогами загального користування, за

винятком технологічного і службового транспорту.

Згідно з Принципом 9 Принципів і Критеріїв FSC[®], від працівників лісового господарства вимагається:

- виявляти особливі цінності для збереження (ОЦЗ), що трапляються в лісах в межах окремих одиниць господарювання;
- господарювати в них з метою збереження або підвищення встановлених цінностей;
- відстежувати стан встановлених цінностей та результати господарювання.

При сертифікації за схемою FSC[®] встановлено чотири вимоги (критерії) до Принципу 9 «Збереження особливо цінних лісів», які охоплюють ідентифікацію, консультації, планування ведення господарства та моніторинг ОЦЗ.

На території Звягельського надлісництва виділені і охороняються особливо цінні для збереження ліси (ОЦЗ), загальна площа яких складає 38129,5 га, на яких щорічно проводиться моніторинг стану.

Таблиця 10

№ п/п	Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону особливих цінностей для збереження.	Заходи щодо охорони особливих цінностей для збереження.	Хто проводить
1	Проведення консультацій з зацікавленими сторонами щодо визначення розташування відтворювальних ділянок мисливських господарств на території підприємства.	Оголошення «режиму тиші» та обмеження господарської діяльності в період з 01.04.25 по 15.06.25.	Спеціалісти філії, зацікавлені сторони
2	З метою збереження біорізноманіття, продовжувати виявляти ліси високої природоохоронної цінності та залишати ключові біотопи і об'єкти при проведенні лісосічних робіт.	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціалісти філії, зацікавлені сторони
3	Проведення обстеження земельних лісових ділянок при проведенні безперервного лісовпорядкування, відводах і таксації лісосік рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів – на	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони.	Спеціалісти філії, лісничі, зацікавлені сторони

	2024 рік. При виявленні, виділяються ОЦЗ.		
4	Проведення картування ОЦЗ для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності.	На картах-схемах по лісництвах наносяться ОЦЗ	Спеціалісти філії.
5	Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення ОЦЗ впродовж року.		Адміністрація філії

Площі ділянок ОЦЗ в розрізі особливих цінностей для збереження приведено нижче:

ОЦЗ 1 – Видове різноманіття. Концентрації біологічного різноманіття, включно з ендемічними, рідкісними видами і видами, що перебувають під загрозою, або зникають, які є істотними на світовому, регіональному або національному рівнях – **5360,2 га.**

ОЦЗ 2– Екосистеми та їхні мозаїки ландшафтного рівня. Цілісні лісові ландшафти, великі екосистеми ландшафтного рівня та мозаїки екосистем, які є істотними на світовому, регіональному або національному рівнях та містять життєздатні популяції переважної більшості природно притаманних їм видів, з природними структурами їх розповсюдження та рясності – **0 га.**

ОЦЗ 3 – Екосистеми та оселища. Рідкісні й такі, що перебувають під загрозою або зникають екосистеми, оселища або рефугіуми – **34896,8 га.**

ОЦЗ 4 – Критичні послуги екосистем. Основні послуги екосистем у критичних ситуаціях, включно із захистом водозборів і запобіганням ерозії вразливих ґрунтів і схилів – **2740 га.**

ОЦЗ 5 – Потреби громади. Ділянки та ресурси, визначальні для задоволення основних потреб місцевих громад або тубільних народів (наприклад, у засобах для існування, лікування, харчування, забезпечення водою), визначені шляхом залучення цих громад або тубільних народів. -**0 га**

ОЦЗ 6 – Культурні цінності. Ділянки, ресурси, оселища та ландшафти світового або національного культурного, археологічного або історичного значення та/або критичної культурної, екологічної, економічної чи релігійної/священної важливості для традиційних культур місцевих громад або

тубільних народів, визначені шляхом залучення цих місцевих громад або тубільних народів – 3,3 га.

10. Опис і обґрунтування використання відповідної заготівельної техніки та устаткування.

Економічна діяльність філії ґрунтується на заготівлі і реалізації деревини від рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів.

Рубка стиглого лісу — це збір лісового врожаю, що в лісівничій науці трактується як перша фаза лісовідновлення. Виходячи із конкретних умов зростання на ділянці, де проводяться вирубки стиглого лісу, в залежності від прийнятого рішення щодо лісовідновлення, планується застосовувати відповідну систему рубання.

Визнаною найбільш оптимальною в умовах підприємства — суцільнолісосічна рубка головного користування середньої ширини з безпосереднім примиканням лісосік та наступним штучним лісовідновленням, оскільки гідрологічний режим та санітарний стан лісів нестабільний, що не дає змоги розрахувати на тривалий термін повторюваність та інтенсивність вибіркового рубок, що, в свою чергу, не забезпечує задовільне природне поновлення. Крім цього, відсутня небезпека ерозійних процесів.

Лісозаготівельні роботи плануються проводити способами, які виключають або обмежують негативний вплив на довкілля та лісовідновлення. На кожному лісосіку видається лісорубний квиток, який дає право на заготівлю деревини. У лісорубних квитках зазначається спосіб рубки і очищення лісосіки, наявність підросту, насінників, ключових біотопів та об'єктів, які повинні бути збережені під час розробки лісосіки.

Лісосіки всіх видів рубок передаються підряднику в розробку по акту. На кожному лісосіку до початку її розробки складається технологічна карта, яка з врахуванням конкретних умов відображає лісівничі та організаційні вимоги до виконання робіт. Технологічна карта вміщує, зокрема, перелік підготовчих робіт, визначає схему розробки лісосіки з нанесення на ній виробничих об'єктів, устаткування, шляхів, волоків, способи виконання лісозаготівельних операцій (валка, обрубка сучків, розрізування стовбурів на сортименти, їх сортування і

трелювання, штабелювання, навантаження і вивезення деревини, очищення місць рубок), черговість розробки пасік, передбачає заходи щодо охорони праці та природоохоронні заходи (запобігання ерозії ґрунтів, збереження ключових біотопів і об'єктів тощо). До технологічної карти додається Акт обстеження даної ділянки, в якому вказані заплановані заходи щодо мінімізації негативного впливу рубки на навколишнє природне середовище (ОВНС).

Під час проведення підготовчих робіт на лісосіці та на відстані 50 метрів за межею лісосіки по її периметру, вздовж лісовозних доріг та діючих трелювальних шляхів, в радіусі 50 метрів від місць розміщення обігрівального приміщення, верхніх складів, місць розміщення техніки та паливно-мастильних матеріалів звалюють усі намічені небезпечні дерева.

Облаштовуються місця для обігріву та відпочинку, встановлюються попереджуючі знаки безпеки на стежках та дорогах, які проходять через лісосіку.

Підготовчі роботи проводить бригада, що виконує основні лісосічні операції.

Всі лісосічні роботи виконуються лише відповідно з вимогами карти технологічного процесу розробки лісосік.

Чинники, які впливають на вибір лісозаготівельної техніки і обладнання наступні:

- технологія лісозаготівель, яка включає і спосіб заготівлі деревини (хлистовий чи сортиментний),
- площа лісосіки,
- об'єм стовбура і запас деревини на лісосіці,
- розташування, ґрунти і рельєф,
- відстань трелювання і вивезення деревини,
- спосіб очищення лісосік від порубкових решток.

У філії застосовується сортиментний спосіб заготівлі деревини, який дає змогу використовувати колісні трактори та машини.

Звалювання дерев, обрізування сучків, розрізання стовбурів на сортименти проводиться бензопилами Хускварна або Штиль.

11.Опис програм моніторингу Звягельського надлісництва філії

«Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Моніторинг в Звягельському надлісництві охоплює всі види діяльності і проводиться на різних рівнях – від майстерської діляниці до вищого керівництва підприємства. Індикатори моніторингу встановлені та охоплюють соціальні, економічні та екологічні аспекти:

■Соціальні включають підтримку місцевої інфраструктури; охорону та підтримання місць особливого історичного, соціального та культурного значення; забезпечення робочими місцями місцевого населення; навчання та підвищення кваліфікації працівників; створення та підтримка об'єктів рекреації та зон масового відпочинку;

■Економічні включають ріст прибутку в довгостроковому періоді; ріст балансової вартості підприємства; ріст виробництва продукції і продуктивності праці; обсяги та стабільність поставок деревини;

■Екологічні включають підтримання та підвищення якості об'єктів ПЗФ; ідентифікацію та охорону рідкісних та зникаючих видів; підтримання захисних функцій лісів; охорона лісів від шкідників, хвороб, а також від самовільних рубок; заготівля деревини в рамках встановленої розрахункової лісосіки тощо.

Види моніторингу

Моніторинг може бути внутрішнім і зовнішнім. Внутрішній моніторинг проводиться на рівні підприємства. Підприємство визначає порядок проведення внутрішнього моніторингу з урахуванням вимог цього Порядку та інших актів законодавства.

Моніторинг для виявлення та опису впливів господарської діяльності на довкілля

I. Результат діяльності з поновлення (критерій 10.1);

II. Використання для відновлення видів, які добре екологічно адаптовані(критерій 10.2);

III. Інвазивність або інші негативні впливи, пов'язані з будь-якими чужорідними видами в межах одиниці господарювання (критерій 10.3);

- IV. Підтвердження, що генетично модифіковані організми невикористовуються (критерій 10.4);
- V. Результати лісівничої діяльності (критерій 10.5);
- VI. Негативні впливи застосування добрив на цінності довкілля(критерій 10.6);
- VII. Негативні впливи застосування пестицидів (критерій 10.7);
- VIII. Негативні впливи застосування засобів біологічної боротьби(критерій 10.8);
- IX. Вплив природних небезпек (критерій 10.9);
- X. Вплив розвитку інфраструктури, транспортування та лісівничих заходів на рідкісні види та види, що перебувають під загрозою, оселища, екосистеми, ландшафтні цінності, воду та ґрунти (критерій10.10);
- XI. Вплив заготівлі та вилучення деревини на недеревинну лісову продукцію, цінності довкілля, ліквідні відходи деревини та інші видипродукції та послуги (критерій 10.11);
- XII. Екологічно прийнятною утилізацією відходів (критерій 10.12).

Моніторинг для виявлення та опису соціальних впливів господарської діяльності, включно із (якщо застосовано)

- I. Доказами незаконної або недозволеної діяльності (критерій 1.4);
- II. Відповідністю національному законодавству, ратифікованим міжнародним конвенціям та обов'язковим нормам і правилам (критерій 1.5);
- III. Вирішенням спорів і скарг (критерії 1.6, 2.6 і 4.6);
- IV. Програмами та заходами [видами діяльності], що стосуються правпрацівників (критерій 2.1);
- V. Гендерною рівністю, сексуальними домаганнями та гендерною дискримінацією (критерій 2.2);
- VI. Програмами та заходами [видами діяльності], що стосуються безпеки та гігієни праці (критерій 2.3);
- VII. Виплатою заробітної плати (критерій 2.4);

- VIII. Навчанням працівників (критерій 2.5); здоров'ям працівників, які зазнають дії пестицидів, якщо пестициди застосовуються (критерій 2.5і критерій 10.7);
- IX. Виявленням місцевих громад та їхніх законних прав (критерій 4.1);
- X. Повним виконанням умов юридично обов'язкових угод (критерій 4.2);
- XI. Стосунками з громадами (критерій 4.2);
- XII. Охороною місць особливого культурного, екологічного, економічного, релігійного або духовного значення для місцевих громад (критерій 4.7);
- XIII. Місцевим економічним і соціальним розвитком (критерії 4.2, 4.3, 4.4, 4.5);
- XIV. Продукуванням різноманітних вигід та/або продуктів (критерій 5.1);
- XV. Підтриманням та/або посиленням послуг екосистем (критерій 5.1);
- XVI. Заходами з підтримання або посилення послуг екосистем (критерій 5.1);
- XVII. Фактичними у порівнянні із запланованими річними обсягами заготівлі деревинної та недеревинної лісової продукції (критерій 5.2);
- XVIII. Використанням місцевих переробки, надання послуг та виробництв зі створенням доданої вартості (критерій 5.4);
- XIX. Довгостроковою економічною життєздатністю (критерій 5.5);
- XX. Категоріями 5 і 6 особливих цінностей для збереження, визначених у критерії 9.1.

**Моніторинг за для виявлення та опису змін екологічних умов, включно із
(якщо застосовано)**

- I. Цінностями довкілля та функціями екосистем, у т.ч. накопиченням та утримуванням вуглецю (критерій 6.1); включно із ефективністю визначених та вжитих заходів із запобігання негативним впливам господарської діяльності на цінності довкілля, пом'якшення таких впливів відновлення цих цінностей (критерій 6.3);
- II. Рідкісними видами та видами, що перебувають під загрозою, і ефективністю вжитих заходів з охорони цих видів та їх оселищ (критерій 6.4);

III. Репрезентативними ділянками та ефективністю вжитих заходів з їх збереження та/або відновлення (критерій 6.5);

IV. Аборигенними видами, що трапляються природно, та біологічним різноманіттям, а також ефективністю вжитих заходів з їх збереження та/або відновлення (критерій 6.6);

V. Водотоками, водними об'єктами, кількістю та якістю води, а також ефективністю вжитих заходів з їх збереження та/або відновлення (критерій 6.7);

VI. Ландшафтними цінностями та ефективністю вжитих заходів з їх збереження та/або відновлення (критерій 6.8);

VII. Перетворенням природних лісів на плантації або на нелісові [видиземлекористування] (критерій 6.9);

VIII. Категоріями 1-4 особливих цінностей для збереження, визначеними згідно з критерієм 9.1, та ефективністю вжитих заходів з їх підтримання та/або збагачення.

IX. Рівнем забруднення одиниці господарювання радіонуклідами.

Суб'єкти, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу

1. Участь у підготовці та проведенні моніторингу можуть брати:

суб'єкти, які проводять моніторинг;

суб'єкти, які ініціюють проведення моніторингу;

суб'єкти, які здійснюють науковий супровід моніторингу;

суб'єкти, які залучаються до опитування, спостереження або виконання робіт (завдань) моніторингу на етапі проведення дослідження.

2. Суб'єктами моніторингу можуть бути:

- Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України;
- Державне агентство лісових ресурсів України;
- Державне спеціалізоване господарське підприємство «Ліси України»;
- місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування;
- сторони, чий інтерес торкнувся, зацікавлені сторони та експерти;
- наукові установи, інші юридичні установи.

3. Ініціаторами моніторингу можуть бути суб'єкти, вказані вище, а також громадські об'єднання, підприємства, установи, організації та інші юридичні і фізичні особи.

4. Найбільш детальний моніторинг складу насаджень, вікового розподілу, повноти, запасу та інших таксаційних показників, а також рівня біорізноманіття, включаючи наявність рослинного покриву та недеревної продукції, тощо проводиться під час базового лісовпорядкування раз в десять років, яке здійснюється як складова процесу планування ведення лісового господарства. Дані лісовпорядкування служать для розробки щорічних планів.

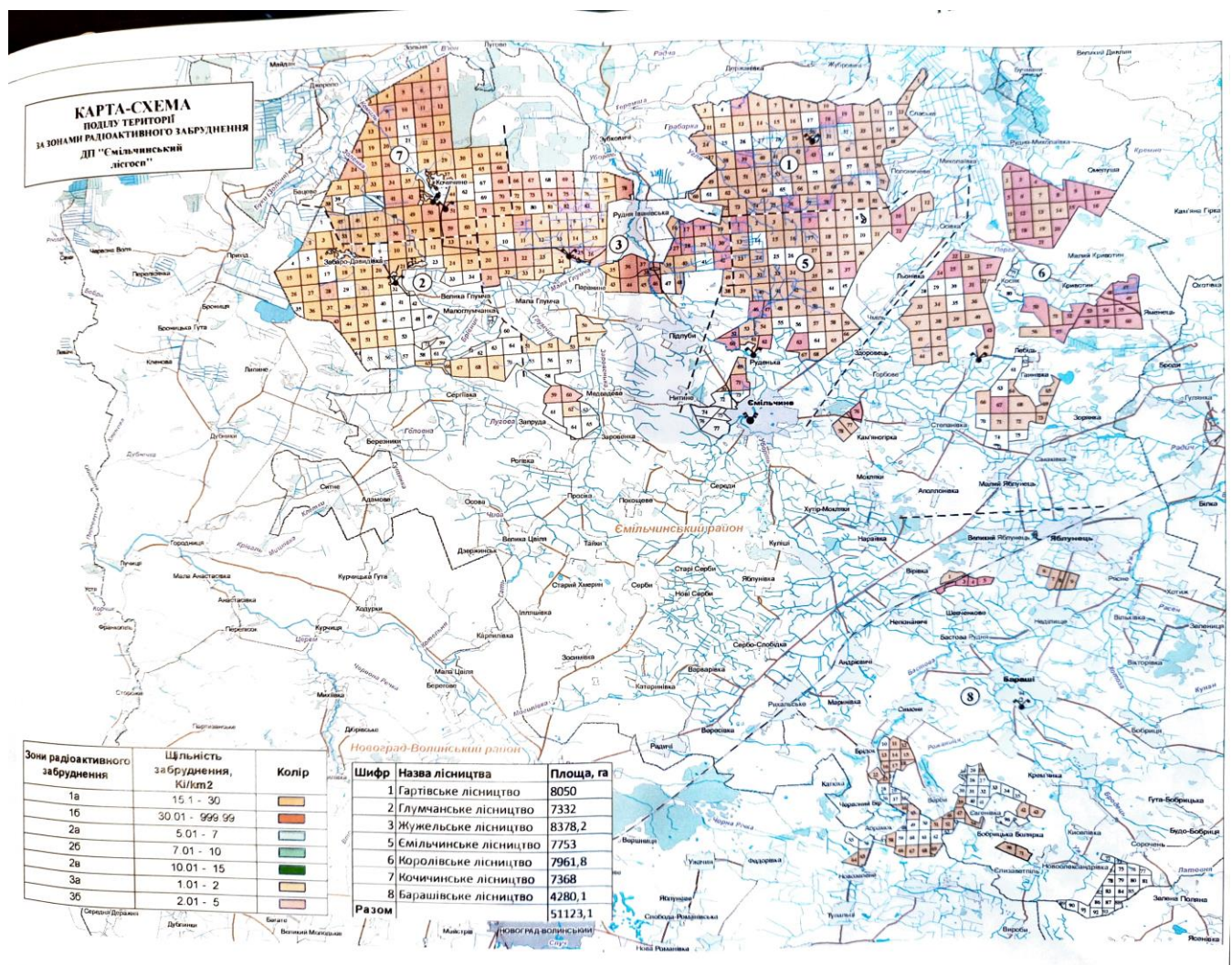
5. Моніторинг відповідності вимогам національного законодавства здійснюється всіма працівниками. За змінами у законодавстві слідкує юрисконсульт підприємства. Моніторинг лісогосподарських показників здійснюють помічник начальника надлісництва, лісничі, а також спеціалісти відділу лісового господарства. Моніторинг санітарного стану лісів здійснюється лісничими, інженером з охорони та захисту лісу тощо. Моніторинг виробничих результатів здійснюють спеціалісти виробничого відділу. Моніторинг фінансових показників, продуктивності та економічної ефективності діяльності здійснюється економічним відділом та бухгалтерією.

Процедура підготовки та проведення моніторингу

Моніторинг здійснюється у відповідності з прийнятими програмами моніторингу. Програми визначають процедуру моніторингу та відповідальних осіб. Частота, інтенсивність та обсяги моніторингу залежать від інтенсивності та обсягів робіт, які здійснюються підприємством. Моніторинг охоплює період від одного дня (поточний моніторинг за виконанням денних норм виробітку, кількості заготовленої чи переробленої продукції) до одного року (моніторинг планових показників діяльності за рік). Моніторинг може здійснюватися також помісячно чи поквартально. Детальний моніторинг стану лісового фонду та наявності лісових ресурсів проводиться раз у 10 років під час базового лісовпорядкування. Моніторинг також враховує чутливість та стан навколишнього середовища. Так, для видів діяльності, які мають значний вплив на навколишнє середовище (лісозаготівлі, лісовідновлення) частота та інтенсивність моніторингу зростають.

Моніторинг ОЦЗ та ПЗФ проводиться як правило щороку. Це здійснюється представниками підприємства та управління охорони навколишнього середовища. Також лісова охорона під час обходів лісових масивів спостерігає за змінами в ОЦЗ кожного дня. Всі записи моніторингу аналізуються та використовуються в процесі діяльності. Всі наукові дослідження проводяться з відома та за підтримки лісових підприємств. Також відслідковуються всі нові дані, які мають відношення до управління ОЦЗ.

Інформація про радіаційно забрудненні території Звягельського надлісництва

продовження табл.3.4.1.

Зона, підзона	Щільність радіоактивного забруднення, кi/km2	Площа, га	Номери кварталів
ЗБ	2.01 - 5.00	3392.8	1 3 4 5 6 8 9 10 12 15 16 18 20 21 22 24 25 27 31 43 47 48 49 50 52 53 54 55 57 58 59 60 67 76
Разом		6880.4	
Кочичинське лісництво			
ЗА	1.01 - 2.00	3742.0	1 3 4 13 17 19 20 22 25 28 29 30 31 32 33 35 36 37 38 43 44 45 46 47 48 49 52 53 54 55 57 58 60 61 63 64 65 72
ЗБ	2.01 - 5.00	2804.0	2 5 6 7 8 9 10 11 12 14 16 18 23 24 26 34 41 42 50 51 56 59 66 68 70 71
Разом		6546.0	
Барашівське лісництво			
ЗА	1.01 - 2.00	1746.8	1 6 7 8 9 11 12 13 14 15 16 17 18 21 22 23 39 42 43 44 45 46 47 51 52 54 58 64 65 66 67 68 69 70 71 95
ЗБ	2.01 - 5.00	147.8	2 3 4 5
Разом		1894.6	
Усього		39025.7	
в тому числі за щільністю забруднення:			
ЗА	1.01 - 2.00	27892.7	
ЗБ	2.01 - 5.00	11133.0	

... проводиться моніторинг лісів першого

3.4.1. Поділ території за зонами радіаційного забруднення
за станом на 2008 р. (щільність забруднення ґрунту цезієм-137 в Кі/км²)

Зона, підзона	Щільність радіоактивного забруднення, Кі/км ²	Площа, га	Номери кварталів
Гартівське лісництво			
ЗА	1.01 - 2.00	5686.5	1 2 3 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 20 21 23 24 29 30 31 32 34 36 37 38 40 41 42 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 56 58 59 60 62 63 64 66 67 68 69 71 72 73 74 75 77 79 80 81
ЗБ	2.01 - 5.00	799.0	5 18 19 39 43 76 78
Разом		6485.5	
Глумчанське лісництво			
ЗА	1.01 - 2.00	4000.5	2 3 6 7 8 10 11 12 13 14 15 16 18 19 20 21 22 24 25 26 27 30 31 36 37 38 39 44 45 50 51 52 65 66 67 68 69
ЗБ	2.01 - 5.00	172.0	28 43
Разом		4172.5	
Жужельське лісництво			
ЗА	1.01 - 2.00	4030.8	1 2 4 5 6 7 8 9 11 12 13 14 15 16 19 20 23 24 29 32 33 34 35 39 40 43 45 48 49 50 51 52 53 54 62 71 72 76 77 79 81
ЗБ	2.01 - 5.00	2737.0	3 17 18 21 22 25 26 27 28 31 31 36 37 38 42 44 46 59 60 61 67 69 73 74 75 78 82 83
Разом		6767.8	
Бмільчинське лісництво			
ЗА	1.01 - 2.00	5198.5	2 3 4 6 7 9 11 12 13 15 16 17 18 19 21 23 24 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 38 39 40 41 42 43 48 49 50 51 53 54 57 58 59 61 65 66 67 68 69 70 73
ЗБ	2.01 - 5.00	1080.4	1 5 10 22 37 46 47 52 60 61 63 71
Разом		6278.9	
Вародівське лісництво			
ЗА	1.01 - 2.00	3487.6	2 7 11 13 14 17 19 23 26 30 33 34 36 37 38 39 40 41 42 43 45 46 51 56 64 65 66 68 69 72 73 77 78

Плани проведення моніторингу по Звягельському надлісництві та терміни їх проведення наведені в Додатку №1 (додаток додається).

Результати моніторингу

1. Результати моніторингу зазначаються у звіті, який готує суб'єкт моніторингу. Звіт може містити таблиці, діаграми, графіки та інші форми узагальнення інформації.
2. Результати моніторингу, які проводилися іншими організаціями, надаються філії у встановлені строки.
3. Результати моніторингу можуть передаватися іншим особам або оприлюднюватися ними лише за згодою ініціатора моніторингу.

Начальник надлісництва

Руслан БОНДАРЧУК